

Asia: VM/742/04.00.00.09/2016

Lausuntopyyntö Suomen ja Viron välisestä väestön rekisteröintiä koskevasta valtiosopimuksesta

Kommentit sopimuksesta

Yleiset kommentit sopimuksesta

Ulkoministeriö pitää väestön rekisteröinnistä Suomen ja Viron välillä allekirjoitettavaa valtiosopimusta, joka tukee liikkuvuutta sekä helpottaa väestön rekisteröintiä, kannatettavana. Arvioidaan, että Suomessa asuu vakituisesti noin 50 000 virolaista ja lisäksi noin 20 000-30 000 virolaista työskentelee väliaikaisesti Suomessa. Virossa asuvia suomalaisia on Viron viranomaisten mukaan rekisteröitynyt noin 8600.

Kommentit sopimuksen tavoitteista ja soveltamisalasta

-

Kommentit muuttoa koskevasta menettelystä

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota luonnossopimuksen 5 artiklan määräyksiin suhteessa kotikuntalain (201/1994) 5 §:n 2 momenttiin. Luonnossopimuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan vastaanottajavaltion rekisteriviranomainen päättää, rekisteröidäänkö muuttaja asuvaksi vastaanottajavaltiossa ja tämä päätös tehdään vastaanottajavaltion lainsäädännön mukaisesti. Kotikuntalain 5 §:n 2 momentissa puolestaan säädetään, että jos ulkomaille asumaan muuttanut Suomen kansalainen on Suomen valtion diplomaattisen tai sellaiseen rinnastettavan muun edustuston tai lähetetyn konsulin viraston palveluksessa taikka kehitysyhteistyötehtävissä tai lähetystyötehtävissä, hänen ja hänen perheenjäsenensä kotikunta säilyy kuitenkin Suomessa. Ulkoministeriö pitää tärkeänä, että varmistutaan siitä, että käytännössä ei synny tilannetta, jossa kotikuntalain 5 §:n 2 momentista poiketen Virossa asuva Suomen valtion diplomaattisen tai sellaiseen rinnastettavan muun edustuston tai lähetetyn konsulin viraston palveluksessa oleva henkilö tai hänen perheenjäsenensä menettäisi kotikuntalain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun kotikuntamerkitänsä.

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota myös luonnossopimuksen 9 artiklaan, jossa määrättäisiin asuinvaltion määrittämisestä sopimuksen tultua voimaan. Artiklan 2 kohdan mukaan henkilö, joka

on sopimuksen voimaan tullessa rekisteröity asuvaksi kummassakin valtiossa, pysyy sopimuksen mukaan rekisteröitynä asuvaksi ainoastaan siinä valtiossa, jonka henkilö katsoo asuinvaltiokseen perhesuhteiden, toimeentulon tai muiden vastaavien seikkojen perusteella ja johon henkilöllä on edellä mainittujen seikkojen vuoksi ensisijaiset siteet. Jos tällaisen henkilön näkemystä ei pystytä määrittämään, hän pysyy rekisteröitynä asuvaksi siinä valtiossa, jossa hänen pysyvä osoitteensa on viimeksi muuttunut. Artiklan 4 kohdan mukaan määritetty asuinvaltio pitää voimassa henkilön sen hetkisen asuinpaikan rekisteröinnin ja toisessa valtiossa henkilö rekisteröidään muuttaneeksi määritettyyn asuinvaltioon sopimuksen voimaantulopäivänä. Luonnossopimuksen 10 artiklassa määrättäisiin tietojenvaihdosta henkilön asuinvaltion määrittämisen mahdollistamiseksi 9 artiklan mukaisesti. Ulkoministeriön käsityksen mukaan edellä mainittujen 9 ja 10 artiklan määräykset huomioon ottaen, näiden artiklojen mukainen henkilön asuinpaikan määrittäminen voitaisiin suorittaa vasta sopimuksen tultua voimaan ja tällöin henkilön asuinpaikan rekisteröinti toisessa valtiossa poistuisi takautuvasti sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen. Ulkoministeriö pyytää valtiovarainministeriötä varmistumaan siitä, että tällainen menettely ei voi vaikuttaa samalla takautuvasti henkilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin, etenkin kun asuinpaikan määrittäminen on 9 artiklan mukaisesti mahdollista tehdä myös ilman kyseisen henkilön myötävaikutusta. Ulkoministeriö esittää harkittavaksi, olisiko edellä sanottu huomioden esimerkiksi parempi muotoilla 9 artiklan 4 kohdan määräys siten, että asuinpaikan rekisteröinti toisessa valtiossa poistuisi vasta hetkellä, jolloin asuinpaikan määrittely tosiasiallisesti suoritetaan 9 ja 10 artiklan mukaisesti.

Kommentit tietojen vaihdosta ja käsittelystä

-

Sopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuus

Lausunnonantajan näkemys sopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuudesta

Ulkoministeriö pitää sopimuksen allekirjoittamista tarkoituksenmukaisena.

Sopimuksen eduskunnan myötävaikutusta edellyttävät määräykset

Sisältääkö sopimus sellaisia eduskunnan myötävaikutusta edellyttäviä määräyksiä, joita ei ole tunnistettu arviomuistiossa?

-

Edellyttääkö sopimuksen voimaantulo sellaisia muutoksia kansalliseen sääntelyyn, joita ei ole tunnistettu arviomuistiossa?

-

Muut kommentit eduskunnan myötävaikutusta edellyttävistä määräyksistä

-

Vaikutukset ja toimenpiteet

Kommentit sopimuksen vaikutuksista

-

Mitä toimenpiteitä sopimuksen voimaantulo edellyttäisi hallinon- tai toimialallanne?

-

Muut kommentit

Muut kommentit

-

Pohjankukka Kirsti

Naskila Annika
Ulkoministeriö - Oikeuspalvelu